

Изработка на сайт: 16 въпроса, преди да платите

Не всички въпроси важат за всеки проект: Правилните въпроси зависят от това какво целите като краен резултат. Изберете тези, които пряко се отнасят до крайния продукт или цел, която искате да постигнете. Задаването на всички без релевантна преценка по-скоро ще обърка човека от другата страна.

W1

Кой ще пише текстовете и как ще решите за какво да пишете?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Съдържанието е най-често пропускаемата част в офертата и най-честата причина готов сайт да стои празен с месеци.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят назовава конкретен отговорник, колко страници включва цената и обяснява как ще бъдат определени темите: от вашите клиенти, от търсенията, от въпросите, които получавате по телефона.

ЛОШ ОТГОВОР

„Вие ще ни предоставите текстовете.“, казано в последния момент. Също толкова притеснително е обещанието „Ще генерираме съдържание!“, без нито дума за това как се избират темите.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Попитайте да видите как изглежда една завършена страница с текст от предишен технич проект. Ако всички изглеждат като един и същи текст с разменени думи, вече знаете какво ще получите.

W2

На каква платформа ще бъде сайтът и мога ли да го преместя при друг изпълнител?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Част от изпълнителите работят на собствена система, която не поддържа от други доставчици. Това не е кражба, но означава, че ако в бъдеще решите да прекратите съвместната работа, сайтът не може да бъде преместен и трябва да заплатите за изработването му отначало.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят назовава конкретна и публично достъпна платформа, както и потвърждава, че при прекратяване получавате файловете и базата данни.

ЛОШ ОТГОВОР

„Нашата собствена система е по-бърза от всичко на пазара.“ Може и да е вярно. Проблемът не е в самата платформа, а в това, че може да останете трайно обвързани с нейния доставчик.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Попитайте директно „Ако утре прекратим съвместната си работа, какво точно ще ми предоставите и в какъв формат?“. Отговорът трябва да е конкретен, изрази като „ще се разберем“ не ви дават никаква гаранция.

W3

На чие име ще бъдат регистрирани домейнът и хостингът?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Домейнът е пряко свързан с идентичността и разпознаваемостта на бизнеса ви онлайн. Сайтът може да бъде изграден наново, но загубата на утвърден домейн може да доведе до прекъсване на достъпа, изгубен трафик, неработещи имейли и объркване сред клиентите.

ДОБЪР ОТГОВОР

Домейнът се регистрира на ваше име и се управлява от ваш акаунт, до който изпълнителят има технически достъп. Хостингът може да е при тях, стига да получавате достъп при поискване.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ние ще се погрижим за всичко!“, без да уточнят на чие име ще бъдат регистрациите. Проверете това преди плащането, а не след него.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Домейните се проверяват публично. Потърсете в интернет „whois“ и вашия домейн: полето с регистранта трябва да сочи вас или вашата фирма.

W4

Как ще разберем дали сайтът постига резултати и кой ще настрои измерването?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Без правилно настроено измерване след шест месеца никой няма да може да каже какво реално се случва със сайта. Включително и вие.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят казва, че ще настрои проследяване на конкретните действия, които ви интересуват: изпратена форма, натиснат телефон, свалена оферта и други.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ще сложим Google Analytics.“ Това е инсталация, а не измерване. Кодът сам по себе си не е равнозначен на работещо измерване, защото системата не може сама да определи кои действия имат стойност за вашия бизнес.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

След старта изпратете форма от телефона си. Ако това не се появи никъде като събитие, измерването не е направено.

W5

Какво влиза в поддръжката и колко струва промяна след старта?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Именно тук се крие разликата между офертата и реалната цена за първата година. Сайт с начална цена от 900 евро, с промени по 80 евро на час, на практика не струва 900 евро.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят ясно разграничава поддръжка от развитие. Поддръжката обикновено включва обновяване на системата, грижа за сигурността, архивиране и отстраняване на технически проблеми срещу определена месечна такса. Добавянето на нови страници, форми, функционалности или други промени се заплаща отделно.

ЛОШ ОТГОВОР

В офертата изобщо не се споменават последваща поддръжка, срокове за реакция или цени за промени. Това означава, че ще говорите за нея за първи път, когато нещо се случува.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Помолете за цена на три конкретни задачи: смяна на текст, добавяне на нова страница, добавяне на контактна форма. Три ясни цени ще ви дадат много по-точна представа за бъдещите разходи.

W6

Колко кръга корекции по дизайн включва цената и какво става след тях?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Когато броят на включените корекции не е уточнен писмено, проектът може да се забави още на етап дизайн, а всяка следваща промяна да се превърне в повод за спор относно обхвата и допълнителното заплащане.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят посочва конкретен брой, обикновено два или три кръга, обяснява какво точно се приема за един кръг и предварително определя цената на промените извън договорения обхват.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ще работим, докато останете доволни.“ Звучи обещаващо, но не поема ясен ангажимент нито за продължителността на процеса, нито за броя и обхвата на корекциите.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Преди да подпишете, поискайте да видите как процесът по обратна връзка и корекции е описан в договора. Ако подобна информация липсва, задължително я добавете.

W7

Кой изготвя задължителните правни текстове: общи условия, политика за лични данни, бисквитки?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Тези страници са законово изискване, а не украса, но въпреки това почти никога не са включени в цената за изработка и този факт невинаги се уточнява предварително.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят обяснява ясно, че правните текстове трябва да бъдат подготвени от ваш или препоръчан юрист, а сайтът ще включва необходимия технически механизъм за съгласие с бисквитките, когато се събират потребителски данни.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ще сложим стандартни текстове.“ Готов текст, копиран от чужд сайт, описва чужди практики и не ви защитава.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Отворете три сайта, разработени от изпълнителя, и сравнете техните политики за лични данни. Ако съдържанието съвпада дума по дума, вероятно и при вас ще бъде използван същият универсален текст.

W8

На какви устройства и браузъри ще бъде тестван сайтът преди старта?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Голяма част от посетителите ви ще отворят сайта през телефон, а проверката само на един настолен компютър и един браузър пропуска точно тях.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят изброява конкретните устройства и браузъри, включва поне един по-стар модел телефон и уточнява кой ще извърши тестовете и на какъв етап от проекта.

ЛОШ ОТГОВОР

„Сайтът е responsive и работи навсякъде.“ Използваната технология позволява съдържанието да се адаптира към различни екрани. Дали обаче всички текстове, бутони и функционалности действително работят правилно, може да се установи единствено чрез проверка.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

При предаването отворете сайта на вашия телефон и на телефона на човек с различна марка или операционна система. Тези пет минути могат да ви спестят месеци работа с незабелязани проблеми.

W9

Колко бързо ще се зарежда сайтът и кой носи отговорност, ако е бавен?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Бавният сайт губи посетители, преди да са видели каквото и да е, а скоростта се решава при изработката, а не след нейното приключване.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят поема ангажимент към конкретна измерима стойност, например резултат в безплатния инструмент на Google, и обяснява какви корекции ще извърши, ако тя не бъде достигната.

ЛОШ ОТГОВОР

„Скоростта зависи от хостинга.“ Това е вярно само отчасти. В много случаи забавянето се причинява от прекалено тежки изображения и излишен код, за чието оптимизиране отговаря изпълнителят.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Потърсете PageSpeed Insights, въведете адреса на завършения сайт и прегледайте резултата за мобилни устройства. Проверката е безплатна и отнема около минута.

W10

Какво покрива гаранцията след старта и колко време важи?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Технически грешки могат да се появят и след предаването, а без предварителна уговорка всяко тяхно отстраняване може да бъде таксувано като нова задача.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят определя гаранционен срок, обикновено между един и три месеца, през който установените дефекти се отстраняват без допълнително заплащане, и ясно ги разграничава от новите заявки за промени.

ЛОШ ОТГОВОР

Темата отсъства изцяло от офертата. При липса на изрична уговорка не можете да разчитате, че ще получите гаранционно отстраняване на проблемите.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Попитайте директно: „Ако две седмици след старта контактната форма спре да работи, ще заплатя ли за поправката?“. Отговорът трябва да бъде ясен и да се събира в едно изречение.

W11

Кой действително ще работи по проекта: ваш екип или подизпълнители?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Използването на подизпълнители не е проблем само по себе си, но специалистът, който представя офертата, и човекът, който реално разработва сайта, често имат различен опит, подход и качество на работа.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят обяснява открито кой носи отговорност за отделните части на проекта и посочва конкретен човек, към когото да се обръщате при въпроси или проблеми.

ЛОШ ОТГОВОР

Избягва конкретния отговор или приема въпроса като проява на недоверие. Прозрачният и добре организиран модел на работа не изисква участниците в проекта да бъдат прикривани.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Попитайте да се запознаете, дори чрез кратка онлайн среща, с човека, който ще извършва основната работа. Отказът да получите пряк контакт също ви дава важна информация за начина, по който ще протича проектът.

W12

Какви са всички разходи през първата година извън изработката?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Хостингът, домейнът, лицензите за теми и разширенията като имейл услуги изглеждат като малки отделни разходи, но общата им стойност може да стане значителна и рядко се представя наведнъж.

ДОБЪР ОТГОВОР

Дава списък с годишните разходи в числа, ясно разграничава кои плащания се извършват към него и кои се заплащат директно на външните доставчици.

ЛОШ ОТГОВОР

„Плащате само за изработката, останалото е дребно.“ На практика тези „малки“ суми могат да достигнат няколкостотин евро годишно и да продължат през целия период на използване на сайта.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Поискайте таблица с всеки отделен компонент и сумата му за първа и втора година. Сравнете двете колони.

W13

Кой притежава снимките и илюстрациите и уредени ли са правата за тях?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Изображение, изтеглено от интернет без лиценз, може да донесе претенция за обезщетение години по-късно, като отговорността обикновено се търси от собственика на сайта, а не от неговия изпълнител.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят посочва произхода и лиценза на всяко използвано изображение и потвърждава, че при предаването ще получи списък с всички източници.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ще намерим подходящи снимки от нета.“ Точно това изречение предхожда повечето писма от адвокати за авторски права.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

При окончателното предаване поискайте списък на всички използвани изображения заедно с техните източници и лицензи. Съхранявайте документа като доказателство за правото на използване.

W14

Ще виждам ли работна версия по време на изработката?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Когато проектът се показва за първи път едва при завършването му, всички натрупани несъответствия трябва да бъдат коригирани накрая, когато промените са най-скъпи.

ДОБЪР ОТГОВОР

Дава ви адрес на работна версия и определя конкретни междинни етапи, на които ще преглеждате и одобрявате извършеното.

ЛОШ ОТГОВОР

„Ще ви изненадаме с готовия резултат.“ Изненадите в тази услуга рядко са приятни.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Още в началото уговорете и запишете конкретната дата, на която ще видите първата работеща страница.

W15

Какво ви трябва от мен и до кога, за да не спира проектът?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Много закъснели проекти всъщност очакват текстове, изображения, достъпи или одобрения от клиента, само защото тези задължения не са били съобщени навреме.

ДОБЪР ОТГОВОР

Преди началото получавате списък със своите задачи и срокове, както и ясно обяснение как евентуално забавяне от ваша страна ще промени крайната дата.

ЛОШ ОТГОВОР

Изпълнителят не изисква никакви материали или решения от вас в началото. На по-късен етап всичко ще се окаже необходимо едновременно и ще бъде поискано като спешно условие за продължаване на работата.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Поискайте списъкът със задачите и сроковете ви да бъде предоставен писмено. Ако подобен документ липсва, всяко бъдещо забавяне лесно може да бъде обяснено като последица от ваше неизпълнение.

W16

Ако преправяме съществуващ сайт, какво става със старите адреси на страниците?

ЗАЩО ПИТАТЕ

Дори малък представителен сайт натрупва с годините видимост в търсачките, а промяната на адресите без подходящо пренасочване може да заличи този резултат още при публикуването на новата версия.

ДОБЪР ОТГОВОР

Изпълнителят проучва кои страници съществуват в момента, какъв трафик получават и планира пренасочване от всеки стар адрес към неговия най-близък еквивалент в новия сайт.

ЛОШ ОТГОВОР

„Новият сайт е по-добър, старото няма значение.“ Натрупаната история има значение, защото именно тя помага на потенциалните клиенти да откриват бизнеса ви в настоящия момент.

КАК ДА ПРОВЕРИТЕ

Преди старта си запишете адресите на петте най-посещавани страници. След старта ги отворете последователно и проверете дали всяка връзка води към правилната нова страница. # Онлайн магазин *Покрити нови теми: правни страници, счетоводство и фактури, снимки и уникални описания, каса и поръчка без регистрация, тарифи за доставка, такси на транзакция, наличности, автоматични имейли, натоварване при промоция, архиви, поръчка от телефон.* ## Вече публикувани (само за контекст, не се редактират) E1. Как ще влязат продуктите и кой ще поддържа данните им след това? E2. Кои методи за плащане и доставка ще бъдат свързани и кой ги договаря? E3. Ако имам стар магазин, какво става с адресите на продуктите? E4. Как ще виждам кои продажби откъде идват? E5. Какъв е планът, когато асортиментът стане три пъти по-голям? ## Нови въпроси

